

GOBERT ÉS TÁRSAI
ÜGYVÉDI IRODA

Andrássy út 10.
1061 Budapest
Hungary
Telefon + 36 (1) 270 9900
Telefax + 36 (1) 270 9990
office@gfplegal.com

LAW SHOOTER

Június 2014

NYÁRI ÚJDONSÁGOK!

Örömmel jelentjük, hogy az első Német Gazdasági Bál, mely szervezésében irodánk is sokat segített, nagy siker volt! Bővebben a rendezvényről hamarosan a honlapunkon is olvashatnak. Irodánk a nyár folyamán is számos érdekes eseménnyel készül, így megrendezi a családi tenisz napot, és újból útra kel a híres pókerhajó is.

E havi hírlevelünk is számos rendkívül érdekes cikket tartalmaz, mint például a banktitokról, a Felelősségáttörésről, illetve választ adunk arra a kérdésre, hogy büntethető-e az internetes kommentelés.

Ha bármilyen kérdésük merül fel a cikkekkel kapcsolatban, várjuk jelentkezésüket.

Dr. Arne Gobert
Managing Partner

TARTALOM

- **NEM VÉD MEG TÖBBÉ A BANKTITOK?** 1
- **CLAUSULA REBUS SIC STANTIBUS** 5
- **TOVÁBBRA IS BÜNTETHETŐ AZ INTERNETES KOMMENTELÉS** 5
- **AZ ÚJ FÖLDTÖRVÉNY TULAJDONSZERZÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYAINAK ÜTKÖZÉSE** 7
- **„FELELŐSSÉG ÁTTÖRÉS” – AVAGY AZ ÜGYVEZETŐK ÉS A JOGI SZEMÉLY TAGJAINAK FELELŐSSÉGE A BÍRÓSÁGI GYAKORLAT ÉS AZ ÚJ PTK. TÜKRÉBEN** 10

NEM VÉD MEG TÖBBÉ A BANKTITOK?

Az alábbi cikkünkben összefoglalót nyújtunk azokról a hazai, nemzetközi és uniós jogszabályi fejleményekről, melyek Európa szerte lényegesen érintik mind a bankszektorra vonatkozó kötelezettségeket, mind pedig a hazai befektetők megtakarításainak adózási kérdését.

Változásokra számíthatunk a 2005. július 1. ótathályba lépett a megtakarításokról szóló 2003/48/EK Irányelv, az ún. *Savings Directive* (a továbbiakban: „*Irányelv*”) azzal a céllal, hogy lehetővé tegye az egyik tagállamban kamat formájában megjelenő, de egy másik tagállamban illetőséggel rendelkező haszonhúzó természetes személy részére történő kifizetéseknek a tényleges adóztatását, ennek elősegítését és ellenőrzését.

Az Irányelv ennek megvalósítására automatikus adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő a forrásország, vagyis a kamatkifizetés állama számára

IRODÁNK

• CÍMÜNK:

HUNGARY
1061 BUDAPEST
STERN PALOTA
ANDRÁSSY ÚT 10.

• WEBOLDALUNK:

WWW.GOBERTPARTNERS.COM

office@gfplegal.com

www.gobertpartners.com

az adófizetési kötelezettség elősegítése és ellenőrzése céljából-, mely információcserében Ausztria és Luxemburg kivételével valamennyi tagállam részt vesz. Luxemburg - bejelentése szerint – 2015. január 1-től áttér az automatikus információcserére, így ettől az időponttól kezdve már csak egyetlen tagállam - Ausztria - ragaszkodik majd a banktitok intézményéhez.

Fontos megjegyezni azonban, hogy az Unió tagállamain kívül 5 európai állam (Svájc, Lichtenstein, San Marino, Monaco és Andorra) és számos függő vagy társult terület (Guernsey, Jersey, Holland Antillák, Aruba, Anquilla, Brit Virgin szigetek, Kajmán szigetek, Montserrat) is részt vesznek az információcserében vagy a forrásadó levonásban.

I. Mely személyeket és jövedelmeket érint a változás?

Az Irányelv hatálya a kifizetőként megjelenő gazdasági szereplőkre és az ún. haszonhúzó magánszemélyekre terjed ki, melyek kamatbevételekre tesznek szert. Nem vonatkozik az Irányelv jogi személy vagy annak nem minősülő szervezet jogi konstrukció által kapott kamatkifizetésekre, valamint harmadik államban illetőséggel bíró természetes vagy jogi személyre sem. Rendelkezéseit tehát csak a tagállamok területén letelepedett kifizető részéről történő kamatkifizetésekre lehet és kell alkalmazni.

Az Irányelv a megtakarításokból származó jövedelmeken belül a követeléseken alapuló kamatkifizetésekre korlátozódik és egyebek között nem vonatkozik a nyugdíj-, valamint a biztosítási szerződésből származó jövedelmek adózására.

II. Ki minősül haszonhúzó természetes személynek?

Haszonhúzónak minősül bármely, más tagállamban illetőséggel bíró magánszemély, akinek kamatot fizetnek vagy jóváírnak, ez alól kivétel az a magánszemély, aki igazolja, hogy a kamatot nem az ő javára fizették vagy írták jóvá. Kivételt képez tehát, ha a magánszemély

i) kifizetőként,

ii) jogi személy, a társasági adó alanya, európai befektetési alapnak minősülő szervezet vagy

kifizetőnek tekintendő átlátható társaság, vagy

iii) más haszonhúzó képviselőjében jár el.

A haszonhúzó magánszemély adóilletősége és személyazonossága meghatározása különböző speciális szabályok alapján történik aszerint, hogy a kifizetés alapjául szolgáló szerződéses jogviszony 2004. január 1. előtt vagy után keletkezett. Eszerint:

1. 2004. január 1. előtt keletkezett szerződéses jogviszonyokra a kifizető letelepedése szerinti állam szabályai, illetve a pénzmosás megelőzéséről szóló 91/308/EGK Irányelv alapján rendelkezésre álló információk alapján határozható meg.
2. 2004. január 1-én vagy azután létrejött szerződések esetén a kifizető a haszonhúzó nevét, címét, továbbá adóazonosító számát rögzíti, melyet a haszonhúzó által bemutatott útlevél vagy hivatalos személyazonosító igazolvány alapján állapít meg. Ha az adóazonosító szám nem szerepel a haszonhúzó által bemutatott útlevélben vagy hivatalos személyazonosító igazolványban, az azonosítót a haszonhúzó születési helyével és idejével is ki kell egészíteni.

III. Mi számít kamatnak az Irányelv szerint?

Irányelv értelmében kamatnak minősül:

- valamennyi követeléshez kapcsolódó, kifizetett kamat, ideértve különösen az állampapírokból, kötvényekből vagy adósságlevelekből származó jövedelmeket,
- a fenti követelések értékesítésekor, visszatérítésekor vagy visszaváltásakor felhalmozódott vagy tőkésített kamat,
- befektetési társaságok kamatjellegű kifizetése, és
- befektetési vállalkozás részvényeinek vagy üzletrészeinek értékesítésekor, visszatérítésekor vagy visszaváltásakor szerzett jövedelme, ha a fenti vállalkozások és szervezetek meglévő eszközeik több mint 25 százalékát fektetik közvetlenül vagy közvetve kamathozamú

követelésekbe.

IV. Hogyan zajlik az információs szolgáltatás és az automatikus információcsere?

A kifizető köteles kamatfizetésekre vonatkozó információt szolgáltatni, melyeket a tagállama hatósága pedig köteles a hasznhúzó illetősége szerinti tagállamnak megküldeni. Ez az információ minden esetben kell, hogy tartalmazza a következőket:

- a hasznhúzó személyazonosságát és illetőségét,
- a kifizető nevét és címét,
- a hasznhúzó bankszámlaszámát, ennek hiányában a kamatfizetés jogalapját, és
- kamatkifizetésre vonatkozó információt.

V. Forrásadóztatás vagy adatszolgáltatás?

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ha a bevételt szerző illetősége eltér a kifizető tagállamától, úgy Luxemburg és Ausztria a bevételből 35% forrásadót köteles levonni. A két forrásadóztató tagállam nem továbbít adatokat a kifizetett kamatokról, ugyanakkor saját állampolgáira vonatkozóan más tagállamoktól megkapja azokat!

Belgium 2010-től áttért az adatszolgáltatásra, így a forrásadóztatást már nem alkalmazza.

Bevételek megosztása

A forrásadóztató tagállam a bevétel 25%-nak – adminisztrációs költségek miatti - visszatartása mellett annak 75%-t köteles átutalni a hasznhúzó illetősége szerinti tagállamnak.

Kivételek a forrásadó-eljárás alól

Az Irányelv 13. cikke lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznhúzó a forrásadó alól mentességet kérjen, azaz kérvényezze, hogy a jövedelmekből ne vonjanak forrásadót. Ez a mentesség kétféle módon valósulhat meg:

- A hasznhúzó meghatalmazza a kifizetőt, hogy a számára történő kifizetésekről szolgáltatson információt, vagy
- Bemutat a kifizetőnek egy, a tagállama

adóhatósága által a nevére kiállított igazolást, melyben a tételesen felsorolt befektetésekre vonatkozóan hasznhúzónak ismeri el magát.

VI. Mit jelent mindez nemzeti szinten?

Magyarország az Irányelvet hatályba lépése óta alkalmazza, átültetése az *az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény* (a továbbiakban: „Art.”) kamattjövetelemről történő adatszolgáltatásról szóló 7. számú melléklete megalkotásával valósult meg.

Az automatikus információcserevel hazánkban a Nemzeti Adó és Vámhivatal Központi Kapcsolattartó Irodája foglalkozik, amely a belföldi kifizetőktől érkező adatokat évente, összesítve továbbítja a kamattjövetelem hasznhúzó illetősége szerinti tagállamok adóhatóságai felé. Az adatszolgáltatási kötelezettség körébe tartozó kamatkifizetéseket az Art. az irányelvben foglaltakkal azonosan fogalmazza meg.

Ki a kifizető?

Kifizetőnek minősül az a jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, vagy egyéb szervezet, amely az Európai Unió más tagállamában illetőséggel bíró hasznhúzónak közvetlenül kamatot fizet vagy jóváír.

Az adatszolgáltatásra kötelezett az adóévet követő év március 20-ig elektronikus úton közli az állami adóhatósággal a szervezet nevét, címét és a részére kifizetett kamat összegét, kivéve, ha a kifizetésben részesülő személy hitelt érdemlően igazolja, hogy jogi személy, vagy az illetősége szerinti tagállamban a társasági adó alanya vagy európai befektetési alapként működik, illetve az illetősége szerinti tagállam hatósága által kiállított igazolás alapján ilyen alapnak minősül.

Adózásról szóló igazolást a K07 kérelem nyomtatvány kitöltésével kérhetik, melyet az adóhatóság két hónapon belül, illetékmentesen, magyar és angol nyelven állítja ki.

A nemzeti szabályozás szerint kamattjövetelemnek minősül

Az Art. melléklete értelmében az az összeg is, amelyet az adatszolgáltatásra kötelezett átlátható szervezetnek

juttat, ez a fogalom azonban a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: „Szja.”) kamattörvény fogalmával nem egyezik meg. Továbbá fontos megemlíteni azt is, hogy a kamat fogalmába a késedelmes teljesítéshez kapcsolódó kamat nem tartozik bele.

Visszaigényelhető-e a forrásadó?

A forrásadó visszatérítésére vonatkozó hazai eljárási szabályok szerint a forrásadóztató által levont és átutalt forrásadó az állami adóhatóság külön számlájára érkezik. A számlán történő jóváírást követő 30 napon belül az adóhatóság az átutalt adó hasznhúzó adószámláján jóváírja.

2006. szeptember 1. napját követően megszerzett kamattörvény esetében a levont forrásadó elszámolása az adózó kérelmére történik (Art. 7. számú melléklet 14-15. pontjai alapján).

Amennyiben valamely magyar illetőségű magánszemély a forrásadóztatás alól mentesülni szeretne, az az Irányelv biztosította két eljárás alapján történhet.

A magyarországi illetőségű hasznhúzó magánszemélyek a forrásadó le nem vonhatóságáról szóló igazolást a területileg illetékes adóhatóságnál kérhetik. Az igazolást az adóhatóság illetéktelenül, három évet meg nem haladó időszakra vonatkozóan állítja ki.

Gyakorlati példa, ha egy német adóügyi illetőségű magánszemély a magyarországi bankbetéte után részesül kamattörvényben. A kamattörvény Németországban adóztatható. Amennyiben a német magánszemély az illetőségét igazolta a magyar bankjánál, úgy a bank nem von le tőle adót, viszont adatot szolgáltat a magyar adóhatóság felé, amely hatóság az adatot az automatikus információcsere keretében továbbítja a német hatóságnak.

VII. Konklúzió

A fentiekből látható, hogy az Irányelv szerepe mindenképp az információcsere révén megakadályoznia a jövedelem eltitkolását, oly módon,

hogy tájékoztatja a magánszemély illetősége szerinti államot a jövedelem keletkezéséről. Az Irányelv megalkotásával a kamattörvények adóztatása egy háromszintű nemzeti, nemzetközi és európai uniós szabályozás alapján történik. A kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények határozzák meg, hogy a kamattörvény hol adóköteles. Az egyezmények alapján ez többnyire a hasznhúzó illetékes szerinti állam, de egyes egyezmények emellett megengedik a korlátozott mértékű forrásadóztatást is. Így például a magyar-lengyel egyezmény alapján a kamattörvény megadóztatható a forrásállamban is 10%-os mértékkel.

Összefoglalva a szabályozás egymáshoz való viszonya a következőképpen határozható meg: adóegyezmény szabályozza azt, hogy a kamattörvény hol adózik, a nemzeti szabályozás azt, hogy hogyan adózik, az Irányelv célja pedig az adóegyezmények rendelkezéseinek megfelelő tényleges adóztatás lehetővé tétele. Ezzel kapcsolatban azonban fontos megjegyezni, hogy a magyar szabályozás ennek ellenére az Szja. 65.§ (3) bekezdés ab) pontjában foglaltak szerint az adóztatás köréből kivonja azon bevételt, amellyel összefüggésben az Art. 7. számú melléklete adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

Az Európai Bizottság az Irányelvet folyamatos fejlesztésnek veti alá, melynek eredményeképp 2014. március 24-én az EU Tanácsa politikai szinten elfogadta az Irányelv kiterjesztésére vonatkozó javaslatot, így a kiterjesztett Irányelv szabályai már 2016. január 1-jétől alkalmazandóak lesznek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szabályozás fokozott figyelemmel kísérése és elemzése elengedhetetlen mind a bankok, mind pedig a befektetők részéről egyaránt.

Jogi kérdés felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Bácszi Lea, Junior Associate

Banczi.lea@gfplegal.com

+36 1 270 99 00

office@gfplegal.com

www.gobertpartners.com

CLAUSULA REBUS SIC STANTIBUS

Az Alkotmánybíróság nemrégiben azt a kérdést vizsgálta, hogy lehetősége van-e az államnak arra, hogy már létrejött szerződések tartalmát megváltoztassa. Különösen fontos ez a döntés annak fényében, hogy az ún. „devizahitel szerződések” esetében sokszor találkozhatunk olyan példával, mely szerint az árfolyamkockázatot kizárólag az adós viseli, vagy a hitelező (pl. bank) egyoldalúan emeli a kamatot saját belátása szerint. Ilyen és hasonló esetekben a fogyasztók és adósok széles tömege kerül súlyos helyzetbe, a bíróságok pedig sokszor nem döntenek következetesen az előttük folyó ügyekben.

Az Alaptörvényt értelmezve az Alkotmánybíróság úgy határozott, hogy az államnak kivételes esetekben lehetősége van arra, hogy megváltoztassa a már létező szerződéseket jogszabály alkotásával. A határozat kiemeli, hogy egy piacgazdaságban alkotmányos védelem alatt áll a szerződéskötés szabadsága, tehát a felek szabadon határozhatják meg szerződésük tartalmát, azonban – különösen hosszú távra kötött szerződések esetén - fennáll annak a veszélye, hogy a szerződéskötéskor nem látott olyan gazdasági és társadalmi változások zajlanak le, melyek a felek valamelyikének érdekét lényegesen sértik. Ha pedig ez tömegeket érint, indokoltá válik, hogy a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást. Az állam azonban jogszabállyal a fennálló szerződések tartalmát csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja, változtathatja meg, mint amilyen feltételek fennállása szükséges a bírósági úton történő szerződésmódosításhoz, méghozzá:

- a szerződéskötést követően állt be olyan körülmény, mely folytán a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti,
- ez a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, és túlmegy a normális változás kockázatán, továbbá
- a körülményváltozás társadalmi méretű legyen.

Ezeket kell tehát az államnak mérlegelnie, mikor ilyen jogszabályt kíván alkotni. Fontos továbbá, hogy amennyire lehet, mindegyik fél érdekeit figyelembe kell venni, tehát a megváltozott körülmények mellett is érdekegyensúlyra kell törekedni.

Összefoglalva tehát a fent ismertetett alkotmánybírósági határozat megfelelő iránymutatást adhat az újabb válságok – így a devizaalapú kölcsönszerződések súlyos gazdasági-szociális következményeinek – kezelése során is.

Jogi kérdés felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Fialka Andrea, Senior Associate

Andrea.fialka@gfplegal.com

+36 1 270 99 00

TOVÁBBRA IS BÜNTETHETŐ AZ INTERNETES KOMMENTELÉS

Az Alkotmánybíróság a IV/5/2013. számú határozatában leszögezi, hogy objektív a tartalomszolgáltatók vagy fórumrendszer működtetők felelőssége a moderálás nélküli jogsértő hozzászólások tekintetében. A testület szerint a közvetítő internetszolgáltatók kommentek közzétételekor felelőssé tehetők, függetlenül attól, hogy volt-e ellenőrzési kötelezettségük tartalmukat illetően, vagy sem.

Az internetszolgáltatók felelőségének jogi megítélése mindig is alapvető jelentőségű kérdéseket vetett fel az internetezés világában. Így történt ez az alkotmánybíróság határozatának alapjául szolgáló ügyben is, ahol az alkotmányjogi panaszt indítványozó internetes tartalomszolgáltató (a továbbiakban: „Szolgáltató”) állásfoglalást tett közzé honlapján egy ingatlanforgalmazással foglalkozó társaság hirdetési

gyakorlatáról. A közlemény rögzítette, hogy számos felhasználótól panasz érkezett az ingatlanforgalmazó által üzemeltetett honlapok szerződési gyakorlatával összefüggésben, melyet megvizsgálása után ő maga is tisztességtelennek tartott és a felhasználók megtévesztésén alapulónak nyilvánította a társaság gyakorlatát. Felhívta egyúttal a felhasználók figyelmét a tudatos internet-használat fontosságára, a felhasználási feltételek körültekintő elolvasására. Az állásfoglaláshoz kommenteket fűztek és tovább közölte azt több másik internetes portál is.

Az ingatlanforgalmazó cég személyiségi jogainak megsértése miatt keresetet nyújtott be a Szolgáltató ellen. Álláspontja szerint a cikkek tartalma valótlan tartalmú és sérti a jó hírnév védelméhez való jogát a hozzáfűzött kommentekkel együtt.

Az első és másodfokú bíróságok szerint a Szolgáltató állásfoglalása nem minősül jogsértőnek, azonban teret adott az ingatlanforgalmazóra nézve súlyosan sértő, lealacsonyító hozzászólásoknak, így híreszteléssel megvalósította a jó hírnév sérelmét. Annak, hogy a kommenteket a Szolgáltató haladéktalanul törölte a honlapról, a bíróság szerint a jogsértés megállapítása körében nincs jelentősége.

A Szolgáltató előadta, hogy a hatályos, információs társadalomra vonatkozó jogszabályok szerint jelen ügyben közvetítő szolgáltatónak minősül, ezért a hozzászólások tartalmáért nem tartozik felelősséggel, hiszen a közvetítő szolgáltatók nem kötelesek a blogok, hozzászólások moderálására, tartalmuk ellenőrzésére, a szolgáltatók kizárólag tárhelyet és felületet biztosítanak a tartalom elhelyezésére. A hozzászólások egy kattintással, a Szolgáltató közreműködése, ellenőrzése nélkül jelennek meg a webes felületen.

A Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete, aki a szolgáltatók pernyertessége érdekében beavatkozott az ügybe, és az Alkotmánybírósághoz fordult, ugyanis sérelmezte, hogy a bírósági döntések értelmében jogsértő, ha valaki a honlapján ellenőrzés nélkül biztosít lehetőséget hozzászólások elhelyezésére, mert számolnia kell azzal, hogy közöttük jogsértő közlés is

szerepelhet. A alkotmányjogi panasz szerint a bírói döntések sértik a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságát. Úgy vélte, a véleménynyilvánítás szabadságának szükséges és arányos korlátozása, ha a bíróság a jó hírnevet sértő véleménynyilvánításokat jogsértőnek minősíti, viszont aránytalannak tartja, hogy az is feleljen ezért, aki a közlés tartalmára nincs befolyással, kizárólag a közlés megjelentetésére szolgáló eszközt bocsátja rendelkezésre.

Álláspontja szerint a véleménynyilvánítás jogának, mint kommunikációs alapjognak az a rendeltetése, hogy „a közügyek megvitatását”, „az önkifejezés lehetőségét társadalmi kontextusban biztosítsa”. Ilyenek az internetes fórumok és hozzászólások is, ahol a felhasználók az álláspontjukat kifejezhetik. Szerinte a véleménynyilvánítás szabadságának fontos eleme, hogy valaki az interneten előzetes moderáció nélkül tehessen közzé hozzászólást, hiszen ha kizárólag előzetesen moderált hozzászólások jelennének meg, a vélemények nem találkozhatnak és elveszne a vélemények ütköztetésének egy fontos formája..

Az alkotmánybíróság szerint azonban a panasz nem volt megalapozott.

Határozata elején hivatkozik a jelenleg hatályos jogszabályokra, melyek értelmében a szolgáltatók és a közvetítő szolgáltatók felelőssége eltérő. A szolgáltató felel az általa rendelkezésre bocsátott, jogszabályba ütköző tartalmú információért, hiszen azt saját maga hozza létre, teszi közzé, addig a közvetítő szolgáltató habár főszabály szerint felel, azonban meghatározott feltételek fennállása esetén mentesülhet a felelősség alól, a törvény értelmében nem köteles ellenőrizni az általa csak továbbított, tárolt információt.

Továbbá elvi jelleggel leszögezi, hogy az Alaptörvény biztosítja és védi a szabad kommunikációt, tekintet nélkül érték- vagy igazságtartalmára, így az alkotmányos védelem minden véleményre kiterjed, tartalmától függetlenül. Kifejti továbbá, hogy a sajtószabadság a vélemények, információk terjesztésének szabadságát részesíti alkotmányos védelemben; nem a vélemény tartalmát védi, hanem a vélemény eljuttatását a nyilvánossághoz. Ezért az

internetes oldal fenntartójának felelősségének megállapítása kétségtelenül korlátozza az internetes közlésekre is kiterjedő sajtószabadságot.

Utal arra is, hogy a kommentek két esete lehetséges: a moderált és a nem moderált kommentek. Az előbbieket az internetes oldal működtetője előzetesen megvizsgálja, és ha jogsértőnek, vagy a sajtó moderálási elveibe ütközőnek tartja, nem teszi közzé. Az utóbbiakat pedig - mivel erre nem is köteles - nem moderálja.

Ugyanakkor, mivel a tulajdonképpen jogsértő „*kommentelő*” személye legtöbbször ismeretlen, a felelősség az internetes oldal működtetőjét terheli. A moderált komment, ha jogsértő, ugyanolyan jogi következménnyel jár, mintha nem lett volna előzetesen vagy utólag ellenőrizve. A kommentek moderálása nem mentesít a jogsértő közlésért való felelősség vagy a helytállás kötelezettsége alól. A jogsértő közleményekért való felelősség (és adott esetben a helytállási kötelezettség) független a moderálástól: egyedül a jogsértő közlés tényén alapszik.

Konklúzió

Az Alkotmánybíróság határozatában rögzíti tehát, hogy nem tartja indokoltnak a moderált és nem moderált kommentek közötti különbségtételt. Véleménye szerint, ha a moderálást vállaló internetes szolgáltatók felelősek az oldalukon megjelent jogellenes kommentekért, akkor a moderálást nem vállaló oldalak közvetítő működtetőivel szemben is arányosnak tekinthető a jogsértés megállapítása. Kérdésként merül fel, vajon a fenti határozat megállapításainak fényében korlátok közé szorul-e a véleménynyilvánítás modern formája, s megkérdőjelezhetővé válik-e majd a moderálás nélküli internetes kommentezés működtetése Magyarországon?

Jogi kérdés felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Soós Andrea, Partner

Andrea.sos@gfplegal.com

+36 1 270 99 00

AZ ÚJ FÖLDTÖRVÉNY TULAJDONSZERZÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYAINAK ÜTKÖZÉSE A FÖLD MINT A HITEL BIZTOSÍTÉKAKÉNT SZOLGÁLÓ ZÁLOGTÁRGY TULAJDONSZERZÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOKKAL

1. Preambulum:

A középirtokok elterjedését és a mezőgazdasági termelést folytató földművesek tulajdon- és használati joga megszerzésének elősegítését, valamint a spekulációs vagy tőkebefektetési célokat szolgáló földszerzés korlátozását célzó, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény („Földtörvény”) legjelentősebb rendelkezései 2014. május 1. napján léptek hatályba.

Ezen rendelkezések egyike a föld tulajdonjogának megszerzése.

2. A föld tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó szabályok:

A föld tulajdonjogát elsősorban belföldi természetes személy és tagállami állampolgár szerezheti meg.

A föld területének mértékére vonatkozó szerzési szabályok a szerint különböznek, hogy a tulajdont szerző földműves, vagy annak nem minősülő személy. A földművesnek nem minősülő természetes személy legfeljebb 1 hektár, földművesnek minősülő természetes személy pedig legfeljebb 300 hektár mértékig szerezhethet földtulajdont.

A földművesnek minősülő természetes személy, tulajdonjog és egyéb jogcím alapján, birtokában lévő föld mértéke legfeljebb 1200 hektár lehet.

A föld tulajdonjogának megszerzésére irányuló olyan szerződés, amely a Földtörvénnyel megállapított szerzési korlátozásba, tilalomba ütközik, semmis.

A föld tulajdonjogát a Földtörvényben meghatározott célből az állam, az egyház, a jelzálog-hitelintézet és a települési önkormányzat is megszerezheti.

A Földtörvény célját szolgáló birtokrendszer megvalósítása és fenntartása érdekében a tulajdonszerzést elővásárlási jog is biztosítja.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény rendelkezései szerint a föld tulajdonjogának megszerzésére irányuló szerződést az e törvényben meghatározott kötelező tartalmi elemekkel kell feltölteni, ezen túl pedig közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, ellenkező esetben a szerződés semmis.

Az elővásárlási jog jogosultjaival hirdetményi úton közölt szerződés néhány kivételtől eltekintve hatósági jóváhagyáshoz kötött.

Az eljárás keretében a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi a földszerzési jogosultság meglétét és a szerzési feltételek fennállását, valamint megállapítja az elővásárlási joggal élő személyét és a szerződést jóváhagyja, vagy a jóváhagyást megtagadja.

A Földtörvény külön szabályokat állapít meg az adásvételnek nem minősülő tulajdonjog átruházásáról szóló szerződésnek és az átruházásnak nem minősülő módon történő tulajdonszerzésnek a hatósági jóváhagyására vonatkozóan.

Ilyen jogügyletnek minősül a csere, az elbirtoklás, a végintézkedés, a végrehajtási, felszámolási vagy önkormányzati adósságrendezési eljárás keretében történő árverés vagy pályázatadás.

Az árverést a mezőgazdasági igazgatási szerv folytatja le.

Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv az árverési vevő javára a tulajdonszerzés jóváhagyását megtagadja, a föld a becsérték megfizetése ellenében az állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba kerül.

Ha a tulajdonjog átruházására irányuló szerződés hatósági jóváhagyáshoz nem kötött, úgy a

tulajdonjog bejegyzése előtt az ingatlanügyi hatóság ellenőrzése biztosítja annak kiszűrését, hogy a szerződés ne essen szerzési korlátozásokba vagy tilalomba.

Ha az ingatlanügyi hatóság ezek valamelyikét megállapítja, úgy az okirat érvénytelensége esetére irányadó szabályok szerint jár el.

3. A Földtörvény tulajdonszerzésre vonatkozó szabályainak ütközése a Ptk-nak a hitel biztosítékeként szolgáló zálogtárgy tulajdonszerzésére vonatkozó szabályaival:

A Földtörvény céljának nevesíti azt, hogy a mező- és erdőgazdasági földeken alapított jelzálogjog hitel- és kölcsönügyletek biztosítékeként szolgálhasson.

A Földtörvény rendelkezése szerint ugyan a jelzálog-hitelintézet a földön tulajdonjogot szerezhet, azonban fontos hangsúlyozni azt, hogy az esetleg föld ingatlanon zálogjogot szerző hitelezők többsége nem minősül jelzálog-hitelintézetnek, ezen szervezetek jellemzően a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény („Hpt.”) hatálya alá tartozó jelzáloghitelt nyújtó hitelintézetek, vagy szintén a Hpt. hatálya alá tartozó külföldi vállalkozások fióktelepei.

A Földtörvény speciális szabályokat tartalmaz a föld bírósági végrehajtási eljárás során történő tulajdonjogának megszerzésére vonatkozóan, amennyiben úgy rendelkezik, hogy a bírósági végrehajtó megkeresésére az árverést, amennyiben az értékesítés árveréssel történik, a mezőgazdasági igazgatási szerv folytatja le, ezen túl pedig további speciális szabályokat tartalmaz a föld bírósági végrehajtási eljárás útján történő értékesítésére és tulajdonszerzésére vonatkozóan.

A föld tulajdonjogának bírósági végrehajtási eljárás során történő megszerzésére tehát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény („Vht.”) rendelkezései mellett a Földtörvény speciális rendelkezései is alkalmazandók, amelyek értelmében a mezőgazdasági igazgatási szerv vizsgálja (i) a vevő szerzőképességét, (ii) az elővásárlásra jogosult személyek elővásárlási jogának fennállását, valamint

(iii) a tulajdonszerzési korlátozás esetleges megsértését vagy megkerülését.

A Ptk. a zálogjog szabályai között rögzíti azt, hogy (i) a jelzálogjog jogosultja kielégítési jogát választása szerint bírósági végrehajtás útján vagy bírósági végrehajtáson kívül gyakorolhatja, továbbá azt, hogy (ii) a kielégítési jog bírósági végrehajtáson kívüli gyakorlása a zálogjogosult választása szerint:

- a) a zálogtárgy zálogjogosult általi értékesítésével, vagy
- b) a zálogtárgy tulajdonjogának a zálogjogosult által történő megszerzésével történik, feltéve ha nem fogyasztói zálogszerződésről van szó.

A Ptk. további részletszabályokat tartalmaz a zálogjogosult általi értékesítés vagy a zálogjogosult tulajdonszerzése vonatkozásában.

A Ptk-val egy időben hatályba lépett, a zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének és a kielégítési jog gyakorlása felfüggesztésének és korlátozásának részletes eljárási szabályairól szóló 66/2014. (III. 13.) Korm. rendelet sem tiltja a föld ingatlanra alapított zálogjog bírósági végrehajtási eljáráson kívüli érvényesítésének a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló alkalmazását, sőt annak 1. § (2) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy annak bizonyos rendelkezéseit valamennyi zálogszerződésen alapuló zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítése során alkalmazni kell.

A fenti szabályok a Ptk. hitelbiztosítékokra irányuló azon célját hivatottak szolgálni, hogy a hitelező mint zálogjogosult hatékonyan tudja gyakorolni alapvető érdekének és jogának, azaz zálogjogának érvényesítését arra az esetre, ha a kielégítési joga megnyílik.

Kérdésként merül fel tehát az, hogy a hitelezők a fenti jogosultságuk gyakorlása során, tehát akár a zálogtárgy értékesítése, akár annak általuk való tulajdonszerzése során kötelesek-e alkalmazni a Földtörvény speciális többletrendelkezéseit, avagy

ezen rendelkezések kizárólag a bírósági végrehajtás útján történő értékesítésre alkalmazandók.

Amíg ugyanis a Földtörvény a föld tulajdonszerzésére vonatkozó általános szabályok mellett külön rendelkezéseket tartalmaz a bírósági végrehajtás során történő tulajdonszerzésre, a bírósági végrehajtáson kívül történő tulajdonszerzést külön nem nevesíti, ebből következően nem állapítható meg egyértelműen a törvényalkotó szándéka a tekintetben, hogy a szerzési korlátokat, az elővásárlási jog biztosítását, vagy a hatósági engedély beszerzését kötelezően alkalmazni rendeli-e a Ptk. fenti zálogjogi rendelkezései vonatkozásában is.

Kérdésként vetődik föl tehát az, hogy:

- i) helytálló-e az az értelmezés, amely szerint a hitelező zálogjogosult bírósági végrehajtáson kívül a Ptk. egyebekben kógens szabályai alapján érvényesíteni jogosult a zálogjogát;
- ii) továbbá az, hogy amennyiben a fenti értelmezés helytálló, és a hitelező a föld ingatlanra alapított zálogjogát bírósági végrehajtási eljáráson kívül, a Ptk. rendelkezései alapján érvényesíti - azaz a hitelező a tulajdonos képviseletében eljárva értékesíti a föld ingatlant vagy a tulajdonos hozzájárulásával megszerzi a föld ingatlan tulajdonjogát – akkor a zálogjog érvényesítésével kapcsolatos eljárása során kizárólag a Ptk. kógens rendelkezései szerint kell eljárnia, vagy a Ptk. fenti rendelkezései mellett alkalmaznia kell-e a Földtörvény speciális többletrendelkezéseit.

Megjegyzendő, hogy a hitelezők számára a Földtörvény korlátozó rendelkezéseinek alkalmazása többlet terhet jelentene, akadályozná a biztosítékok hatékony érvényesítését, így a kérdés a teljes hitelezési piac számára jelentőséggel bír.

Valószínűsíthető az, hogy a jövőben jogszabály, avagy jogalkotói értelmezés választ fog adni a fenti

kérdésekre.

Jogi kérdés felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Kiser Dora, Senior Legal Consultant

dora.kiser@gfplegal.com

+36 1 270 99 00

„FELELŐSSÉG ÁTTÖRÉS” – AVAGY AZ ÜGYVEZETŐK ÉS A JOGI SZEMÉLY TAGJAINAK FELELŐSSÉGE A BÍRÓSÁGI GYAKORLAT ÉS AZ ÚJ PTK. TÜKRÉBEN

A vezető tisztségviselők felelősségére vonatkozó szabályok alakulásáról az új Ptk. hatálybalépése kapcsán számos forrásból – többek között, *A vezető tisztségviselők felelőssége az új Ptk. alapján* című, 2013. novemberi hírlevelünkben közzétett cikkünkben is – tájékozódhattak. Az új Polgári Törvénykönyv erre vonatkozó szabályai azonban nem a jogalkotó egyoldalú döntése alapján kerültek rögzítésre. Az elmúlt években a „társaságok jogi személyiségének, elkülönült felelősségének leplebe burkolódzó” vezető tisztségviselők, illetve tagok harmadik személyekkel szembeni károkozásának problémájával számos bírósági döntés foglalkozott. Az utóbbi évek bírói gyakorlata alapján megfigyelhető, hogy az ítéletek – a régi Ptk. erre irányuló konkrét rendelkezésének hiánya ellenére, de a Ptk.-ban rögzített szabályokból levezetve- a jogi személy mellett a kárt okozó vezető tisztségviselőket, tagokat is egyetemlegesen marasztalják. Ennek illusztrációjaként mutatjuk be a Szegedi Ítéltábla egyik eseti döntését (Szegedi Ítéltábla Gf. II. 30 194/2013).

A jogeset tényállása

Felperes alperesi gazdasági társasággal termékértékesítésre vonatkozó szerződést kötött. A felek megállapodtak abban, hogy a vételár megfizetésére utólag, banki átutalással, bankgarancia egyidejű nyújtásával kerül sor.

Alperesi ügyvezető ezt követően egy bank által kiállított bankgaranciákat adott ki felperes részére, amelynek alapján felperes szerződéses kötelezettségét teljesítette. Alperesi gazdasági társaság a felperes által leszállított terméket továbbértékesítette más jogi személyek részére.

Felperes a teljesítési határidő megjelölésével számlát állított ki, az alperesi gazdasági társaság azonban fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Időközben az is nyilvánvalóvá vált felperes számára, hogy az alperesi ügyvezető által kiadott bankgaranciák az illető bank nyilvántartásában nem szerepelnek, így jelentős kárt okozó csalás büntette miatt büntető feljelentést tett, valamint polgári peres eljárást is kezdeményezett alperesi gazdasági társasággal és alperesi ügyvezetővel szemben. Keresetében- a szerződés több okból való érvénytelenségének megállapítása mellett- kérte alperesi gazdasági társaság és alperesi ügyvezető egyetemleges marasztalását jogalap nélküli gazdagodás, ill. vételár megfizetése jogcímén.

A Szegedi Ítéltábla megállapításai

Az elsőfokú bíróság kizárólag az első rendű alperes, tehát a gazdasági társaság felelősségét állapította meg. Ezt követően az ügy – fellebbezés folytán – a Szegedi Ítéltábla elé került, amely az első fokú ítéletet több, a felek fellebbezésével érintett szempontból vizsgálta. Jelen cikkben kizárólag annak a vezető tisztségviselő, illetőleg a gazdasági társaság tagja felelősségére irányuló megállapításait emeljük ki.

A vezető tisztségviselő, aki jelen esetben a gazdasági társaság tagja is a gazdasági társaság törvényes képviselője, így főszabály szerint magatartását a gazdasági társaságnak kell betudni. Abban az esetben azonban, ha a jogi személy vezető tisztségviselője vagy tagja visszaél a jogi személy elkülönült felelősségével,

és olyan magatartást tanúsít, amely a jóhiszeműség és tisztesség elvét sérti, vagy joggal való visszaélésnek minősül, a vezető tisztségviselő és a tag polgári jogi értelemben is felelősségre vonható harmadik személy által. Az előbb említett jogelvek a régi Ptk. alapelvei között feltüntetésre kerültek. (Ezeket egyebekben az új Ptk. is tartalmazza.)

A Szegedi Ítéltábla ítéletében foglaltak szerint a „felelősség áttörés” alapján a tag, illetve a vezető tisztségviselő egyetemleges marasztalására - a Ptk. alapelveként megfogalmazott joggal való visszaélés tilalma értelmében - akkor kerülhet sor, ha a tag, illetve a vezető tisztségviselő a saját egyéni érdekei, vagyona javára való szándékos, csalárd és célzatos visszaélésnek minősülő magatartást folytat, visszaélve a gazdasági társaság elkülönült felelősségével. Ennek következményeként a tag, illetve a vezető tisztségviselő nem hivatkozhat a jogi személy elkülönült felelősségére, harmadik személyekkel szemben a jogi személlyel egyetemlegesen felelős a szerződésen kívüli károkozás szabályai alapján. Mivel jelen esetben ezek a kritériumok maradéktalanul fennálltak, az Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy **az alperesi vezető tisztségviselőt – és egy személyben az alperesi gazdasági társaság tagját - az alperesi gazdasági társasággal együtt kötelezte az első fokú ítéletben foglaltak teljesítésére.**

Konklúzió

Ahogy az a fenti bírósági döntésből is látható, a bírósági gyakorlat, egyes esetekben a régi Polgári Törvénykönyv alapján is lehetővé tette, hogy egyetemlegesen marasztalják a gazdasági társaságok tagjait, illetőleg ügyvezetőit abban az esetben, ha azok szándékosan visszaélve a gazdasági társaság elkülönült felelősségével saját maguk javára, harmadik személyeknek kárt okozva jártak el. Az új Ptk. szabályozásának – a felelősség szigorítása mellett – abban van jelentősége, hogy legitimálja az utóbbi évek bírósági gyakorlatát, felemelve a magyar jogrendszerben kötelező erővel nem rendelkező joggyakorlatot a bíróságokat is kötő törvényi szintre. Az

új Polgári Törvénykönyv rendelkezései alapján hozott ítéletek tehát már nem a jogelvek értelmezésére fognak építkezni, hanem konkrét törvényi szabályokra.

Ennek értelmében a jogalkotó a jogbiztonság követelményének eleget tett, a gazdasági társaságok vezető tisztségviselői és tagjai az új Polgári Törvénykönyv alapján tisztában lehetnek azzal, hogy harmadik személyek a gazdasági társaság mellett velük szemben is sikerrel érvényesíthetik esetleges kártérítési igényeiket.

Jogi kérdés felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Ipacs Réka, Partner

Reka.ipacs@gfplegal.com

+36 1 270 99 00

Kereskedelmi és ingatlan jog kérdések felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Arne Gobert, Managing Partner:

arne.gobert@gfplegal.com

Adó és társasági jog kérdések felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Réka Ipacs, Corporate & IT/IP Partner:

reka.ipacs@gfplegal.com

Adatvédelem és munkajog kapcsolatos kérdések felmerülése esetén az Ön rendelkezésére áll:

Dr. Andrea Klára Soós, Labour & Litigation Partner:

andrea.soos@gfplegal.com

***Minden felhasznált anyagot BWSP Gobert & Társai
csapata készítette az Ön számára***